

# HØJESTERETS DOM

## afsagt torsdag den 16. marts 2017

**Sag 309/2016**

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Kåre Pihlmann, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Holbæk den 27. april 2016 og af Østre Landsrets 11. afdeling den 10. august 2016.

Procesbevillingsnævnet har den 8. december 2016 meddelt begrænset tilladelse til anke til Højesteret, således at tilladelsen alene omfatter spørgsmålet om udvisning.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Vibeke Rønne, Poul Søgaard, Henrik Waaben, Oliver Talevski og Kurt Rasmussen.

### **Påstande**

Dommen er anket af anklagemyndigheden med påstand om skærpelse, således at T udvises af Danmark med indrejseforbud for bestandig.

T har påstået stadfæstelse.

### **Anbringender**

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at udvisning ikke vil være uforenelig med Danmarks internationale forpligtelser, herunder artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

T er dømt for forsøg på hjemmerøveri hos en ældre, svagelig mand, som blev udsat for et særdeles groft overfald. Grovheden af den begåede kriminalitet og længden af den idømte fængselsstraf taler for udvisning. T er tidligere straffet for røveri og blev ved dom i 2012 betinget udvist af Danmark. Den tidligere kriminalitet taler således også for udvisning.

T kom til Danmark som barn og har siden opholdt sig her i landet, hvor hans forældre og søskende også bor. Han er imidlertid ikke i nogen forstand integreret i det danske samfund. Han har ingen uddannelse og har aldrig haft fast tilknytning til det danske arbejdsmarked. Hertil kommer, at han ikke har børn, ægtefælle eller i øvrigt nære slægtninge i Danmark, med hvem der består et afhængighedsforhold.

Under de anførte omstændigheder kan der ikke stilles store krav til omfanget af Ts tilknytning til Somalia. Han vil ikke stå uden forudsætninger i Somalia, navnlig fordi han taler sproget flydende.

T har anført navnlig, at ubetinget udvisning af ham for den pådømte kriminalitet er en uproportional sanktion, der vil stride mod Danmarks internationale forpligtelser, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, stk. 1.

Han indrejste i Danmark som 6-årig i 1998 og har således haft størstedelen af sin barndom og ungdom i Danmark. Hans forældre og 12 halvsøskende bor alle i Danmark. Han taler og skriver dansk flydende. Han har gået i dansk folkeskole og taget 9. klasses afgangseksamen, ligesom han er påbegyndt en uddannelse som klejnsmed.

Han har ingen reel tilknytning til Somalia. Han har således ingen slægtninge der og har ikke besøgt landet, siden han kom til Danmark. Han taler sproget, men han er ikke i stand til at læse eller skrive det.

Hans forstraffe har i væsentligt omfang været for kriminalitet begået, før han fyldte 18 år.

### **Personlige forhold**

T er foruden de afgørelser, der er omtalt i byrettens dom, straffet ved Københavns Byrets udeblivelsesdom af 8. juli 2015 med en bøde på 3.000 kr. for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer.

Af den politirapport af 19. januar 2016, der er omtalt i Udlændingestyrelsens udtalelse af 10. marts 2016, som er gengivet i byrettens dom, fremgår bl.a.:

**”PERSONLIGE OPLYSNINGER:**

Sigtede er 24 år og somalisk statsborger.

**Helbredstilstand:**

Sigtede har ingen kroniske sygdomme eller andre lidelser.

**Familiemæssige forhold:**

Sigtede kom til Danmark i 1998 som 6-årig, sammen med sin mor. Hans far var allerede i DK og modtog sigtede og hans mor. Hans forældre blev nogle år efter skilt og har nu hver især ny familie. Efter optælling oplyste sigtede, at han på sin mors side har 6 halv-søskende og ligeledes 6 halvsøskende på sin fars side. De bor alle i Herning.

**Familiemæssige tilknytning:**

Sigtede har ikke boet hos sine forældre siden han kom i familiepleje som 12-13 årig. Han har jævnligt besøgt [både] sin mor og far og sine halvsøskende, men har aldrig sovet hos dem og sådan.

**Perioder for frihedsberøvelse:**

Sigtede blev anbragt i plejefamilie som 12-13 årig. Det var i Y-by – lidt uden for Herning. Sigtede boede der indtil 3 dage før han blev 16 år, hvor han blev fængslet i ungdomsinstitution. Det sad han i et ½ år. Derefter blev han anbragt på et opholdssted i Hadsten, hvor han boede i knap et år. Derfra blev han sat i en ungdomslejlighed i en bydel i Herning, der hedder Hammerum. Der boede han i et par måneder. Han flyttede fra Herning til Ålborg, som 19-20 årig, for at gå på Tamu-Centeret (Jobtræningscenter) Han blev ikke færdig fordi han blev smidt ud efter 4 måneder pga. for mange fraværs-timer. Kort tid efter forøvede sigtede sammen med en anden et kioskrøveri i Z-by ved Ålborg. Det fik sigtede 1½ års fængsel for. Sigtede afsonede 1 år og den resterende straf er bortfaldet jf. prøvetiden.

Efter løsladelsen den 12.12.2012 flyttede sigtede retur til Herning, hvor han påbegyndte en uddannelse som klejnsmed. Sigtede tog kun grundforløbet, men kunne ikke finde en læreplads. Sigtede gik hjemme i ca. ½ år, hvorefter han flyttede til København. Der boede han i 4 måneder på et herberg for unge under 30 år. I den periode var han i 2 uger i praktik som klejnsmed i ”...” i Hillerød. Han syntes at de drak for meget og derfor stoppede han.

Derefter var han hjemmegående i ca. ½ år igen, hvorefter han kom i afklaringspraktik i Hotel og restaurantskolen i Valby. Der fik sigtede ikke gjort færdig, idet han stoppede efter ca. 4 måneder. Det var en periode, hvor han ikke rigtig gad noget. Derefter tog sigtede til Kalundborg i foråret 2015, hvor han boede sammen med sin ”fætter”, ... og en kammerat, ... på ...vej 32, Kalundborg i en lejlighed der tilhørte en .... Derfra flyttede sigtede ned i ...gade 20B, Kalundborg. Han betalte indskud sammen med en kammerat, der hed ...1. Sigtede huskede ikke datoen for indflytningen. Sigtede boede som sådan ikke i lejligheden, men sigtede kom der kun sjældent, når han ikke havde noget andet sted at sov. Sigtede nåede aldrig at se ...1 sov i lejligheden én eneste gang.

**Ægteskabelige forhold:**

Sigtede er ugift og uden børn. Han har heller ingen kæreste.

**Sprog:**

Sigtede taler flydende dansk, med jysk accent. Sigtede taler også flydende somalisk. Hele familien taler somalisk indbyrdes.

**Tilknytning til arbejdsmarkedet:**

Sigtede oplyste at han har haft mange småjobs som ungepraktikant bl.a. i Sportsmaster i Herningcenteret, og som fejedreng i møbelfirmaet "Sunfurn", og lagerdreng i "Råd og dåd" – nu XL Byg. Han har også arbejdet som arbejdsdreng i entreprenør firmaet "Jorton". Han har også arbejdet som lagerdreng i pakkefirmaet "DPD" i Herning.

**Uddannelse:**

Sigtede har ikke taget nogen uddannelse

**Omgangskreds:**

Sigtedes omgangskreds er snæver. Han kom en gang imellem sammen med sin "fætter" og ... i Kalundborg.

**Fritidsinteresser:**

Sigtede har gået til boksning i Herning som barn og han har spillet fodbold. I nyere tid har sigtede styrketrænet ind imellem.

**Rejser i udlandet:**

Sigtede har været på ferie i Kroatien. Der ud over har han været i Sverige, Tyskland og Holland, samt i Tjekkiet på skiferie. Som 8-9 årig var sigtede i Etiopien sammen med sin familie for at besøge sine bedsteforældre på sin mors side.

**Rejser til hjemlandet:**

Sigtede har aldrig været i Somalia. Sigtede har ikke noget familie i Somalia som han kender.

**Pas:**

Sigtede har haft Fremmedpas, men det er blevet væk.

**Forældrenes sprog og arbejde:**

Sigtedes mor taler og forstår kun ganske lidt dansk. Det samme med sigtedes far. Sigtede ved ikke om hans forældre har arbejde og hvis de har ved sigtede heller ikke hvad det er for et arbejde.

**Forventede reaktioner ved sigtede tilbagevenden i landet:**

Sigtede oplyste, at han ikke ville have det godt, hvis han kom retur til Somalia. Han vil nok for skåret arme og ben af pga. af hans tatoveringer. Det må man ikke have inden for sharia-lovgivningen. Somalia er et islamisk styret land, hvor der er krig."

## **Højesterets begrundelse og resultat**

Sagen angår udvisning af en nu 25-årig somalisk statsborger, T, som kom til Danmark som 6-årig og har boet her siden. Han er ved landsrettens dom idømt en straf af fængsel i 4 år og 6 måneder for forsøg på hjemmerøveri og for vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter, jf. straffelovens § 288, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 1, jf. § 21, og § 245, stk. 1, jf. § 247, stk. 1.

Det følger af den dagældende udlændingelovs § 26, stk. 2, jf. § 22, nr. 1 og 6, at T skal udvises, medmindre udvisning vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Spørgsmålet er, om udvisning vil være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8. T er ikke gift eller samlevende, og han har ingen børn. Da han har boet i Danmark siden 1998, vil udvisning indebære et indgreb i hans privatliv, jf. konventionens artikel 8, stk. 1. Et sådan indgreb er kun berettiget, hvis betingelserne i artikel 8, stk. 2, er opfyldt.

Udvisning har som nævnt hjemmel i loven og har til formål at forebygge uro eller forbrydelse, hvilket er legitime formål ifølge artikel 8, stk. 2. Det er derfor afgørende, om udvisning må anses for nødvendig af hensyn til disse formål.

Afgørelsen af, om udvisning må anses for nødvendig for at forebygge uro eller forbrydelse, beror på en proportionalitetsbedømmelse, og der foreligger en omfattende praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol herom. De kriterier, der indgår i bedømmelsen, er opregnet i dom af 23. juni 2008 i sag 638/03 (Maslov mod Østrig). I en sag som den foreliggende, der angår en voksen, ung mand, som ikke har etableret egen familie, indgår i proportionalitetsvurderingen navnlig det samfundsmæssige behov for udvisning under hensyn til karakteren og alvoren af den tidligere og nu begåede kriminalitet. I den forbindelse skal det tages i betragtning, om kriminaliteten er begået som mindreårig eller som voksen. I bedømmelsen indgår endvidere, hvor længe den pågældende har opholdt sig her i landet samt styrken af de familiemæssige, sociale og kulturelle bånd til opholdslandet og statsborgerskabslandet. Er der som her tale om en udlænding, der har tilbragt det meste af sin barndom og ungdom her i landet, skal der foreligge meget tungtvejende grunde for at udvise. Det fremgår endvidere af Domstolens praksis, at det kan indgå i proportionalitetsbedømmelsen, om domfældte har fortsat sin kriminelle løbebane, efter at myndighederne har advaret den pågældende om, at dette kan føre til udvisning, jf. bl.a. dom af 8. januar 2009 i sag 10606/07 (Joseph Grant mod UK) og 2. april 2015 i sag 27945/10 (Sarközi og Mahran mod Østrig).

For så vidt angår den konkrete sag bemærker Højesteret, at T er fundet skyldig i forsøg på hjemmerøveri, hvor der blev anvendt grov vold mod en ældre, svagelig mand. T var på gerningstidspunktet 23 år. Der er tale om alvorlig personfarlig kriminalitet, og landsretten har udmålt straffen til fængsel i 4 år og 6 måneder.

Han er tidligere straffet flere gange, herunder for personfarlig kriminalitet. I 2008 blev han således idømt en ungdomssanktion af to års varighed for tre røverier begået som 15-årig. I 2012 blev han idømt fængsel i 1 år og 6 måneder for et røveri og et røveriforsøg begået som 19-årig over for personer i dagligvareforretninger. Ved denne dom blev han endvidere udvist betinget af Danmark med en prøvetid på 2 år. I øvrigt er han i 2010, 2012, 2014 og 2015 dømt for vold, hæleri og overtrædelse af lov om euforiserende stoffer.

Højesteret finder, at der på den anførte baggrund, herunder især at T er fortsat med at begå personfarlig kriminalitet, efter han blev 18 år, er en betydelig risiko for, at han også fremover vil begå alvorlig kriminalitet i Danmark, hvis han ikke udvises. Meget tungtvejende grunde taler således for, at han skal udvises.

T var som anført 6 år, da han med sin mor kom til Danmark fra Somalia i forbindelse med familiesammenføring med faderen. Han har kontakt med sine forældre og 12 halvsøskende, der bor her i landet. Der er derfor ikke tvivl om, at han har en sådan tilknytning til Danmark, at udvisning vil udgøre en væsentlig belastning for ham. Dette gælder, selv om han ikke har ægtefælle eller børn, og selv om han ikke kan anses for velintegreret her i landet, idet han ikke har nogen uddannelse og ikke har haft en fast tilknytning til det danske arbejdsmarked.

T er somalisk statsborger, men han har ikke været i Somalia, siden han kom til Danmark. Han taler imidlertid flydende somali, idet hans familie i Danmark taler somali indbyrdes. Han er derfor ikke uden nogen form for tilknytning til Somalia, og han vil således ikke stå fuldstændig uden forudsætninger ved en tilbagevenden til Somalia.

Efter en samlet vurdering finder Højesteret, at udvisning af T med indrejseforbud for bestandig må anses for en proportional foranstaltning med henblik på at forebygge uro eller forbrydelse.

Da udvisning dermed ikke er i strid med Danmarks internationale forpligtelser, ændrer Højesteret landsrettens dom, således at T udvises af Danmark med indrejseforbud for bestandig, jf. udlændingelovens § 32, stk. 2, nr. 5.

**Thi kendes for ret:**

Landsrettens dom ændres, således at T udvises af Danmark med indrejseforbud for bestandig.

T skal betale sagens omkostninger for Højesteret.